

Storm drabbar matfågel

Det här materialet innehåller ett scenario i två steg. Ta er gärna tid att läsa, fundera och diskutera tillsammans. Missa inte checklisten i slutet. Där finns tips på hur ni kan förebygga och förbereda er för olika händelser.

Del 1: Läs

Under natten har en kraftig storm dragit in över landet. Men än så länge har du inte fått några larm, och tack och lov verkar ändå el och ventilation fungera som det ska. Med det första morgonljuset kliver du ut genom ytterdörren och går mot stallarna för att kolla läget. Vinden viner och du hör något som låter som metall som slår mot metall. Framme vid stallet ser du att en av takplåtarna börjat lossa.

Telefonen ringer. Det är en av dina medarbetare som berättar att flera träd har fallit över vägen, och att hen och en annan kollega inte kan ta sig till jobbet. Någon prognos om när vägen ska röjas har de inte fått.

Del 1: Diskutera

- Vad gör ni?
- Hur hanterar ni det plötsliga personalbortfallet?
- Varför väljer ni just så?

Del 2: Läs

Takplåten är säkrad och ni börjar fokusera på ordinarie arbetsuppgifter. Vinden visar inga tecken på att avta, och prognosen varnar för fortsatt hårt väder. Fler träd har nu fallit i området. Ett blockerar infartsvägen till gården, och ni har hört att fler områden drabbats av strömavbrott. Eftersom ni idag väntar en foderleverans försöker ni lägga upp en plan för att röja vägen, men frågan är hur mycket träd som fallit och om fodertransporten kommer kunna ta sig fram.

Plötsligt slocknar lamporna. Du försöker starta reservaggregatet. Det går inte. Ingen vet varför.

Del 2: Diskutera

- Vad gör ni?
- Vilka kontakter ni?
- Hur hade ni kunnat förebygga eller förbereda er för händelsen?

☑ **Checklista: Säkerställ drift**

- Utbilda för flera uppgifter
- Dokumentera rutiner för ny personal
- Ha en plan för drift vid personalbrist
- Ha en aktuell kontaktlista och reservplan om personal uteblir
- Ha ett reservaggregat och testa det regelbundet
- Skydda dieseltanken mot stöld
- Säkerställ att aggregat klarar LED-ljus och styrsystem
- Ha nödventilation i stallar
- Dokumentera elsystemet för felsökning
- Ha möjlighet till manuell drift
- Ha extra foderlager
- Ha en plan för korta och långa elavbrott

💡 **Tips**

- Överväg automatisering eller mekanisering, men tänk på beroendet av el, IT, underhåll och reservdelar
- Säkerhetskopiera information ofta, till extern hårddisk, USB eller moln
- Underhåll byggnader regelbundet

⚠️ **Om du drabbas**

- Kontakta din veterinär vid misstanke om smitta
- Samverka med branschkollegor för att lösa akuta problem
- Ta bort träd som blockerar vägar eller elledningar
- Kontakta slakteriet

Om projektet

Materialet har tagits fram inom ramarna för projektet När krisen eller kriget kommer – beredskapsplanering i primärproduktionen av svenska livsmedel. Projektet syftar till att öka primärproducenters förmåga att arbeta förebyggande och ta fram alternativa planer för att bättre stå emot såväl fredstida kriser som krig.

Medverkande organisationer: Statens veterinärmedicinska anstalt, Länsstyrelsen Norrbottens län, Länsstyrelsen Gotlands län, Lantbrukarnas riksförbund (LRF), Hushållningssällskapet Halland, Skånesemin, Växa, Gård & Djurhälsan, Svensk fågel, Svenska ägg. Finansiär: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Samtliga bilder i detta material är framtagna med AI-stöd.